

IFRS Hírlevél

Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Sztenderdek

Az IAS 39 és az IFRS 7 módosításai – pénzügyi eszközök átsorolása

2008. október 13-án a Nemzetközi Számviteli Sztenderdek Bizottság (IASB) nyilvánosságra hozta az IAS 39 "Pénzügyi Instrumentumok: elszámolás és értékelés" illetve az IFRS 7 "Pénzügyi instrumentumok: közzététel" című sztenderdek módosításait.

A módosítások lényegében válaszként értelmezhetők az érintettektől - elsősorban az Európai Unióból - érkező azon kérésekre, hogy "egyenlő esélyekkel" indulhassanak a US GAAP-pel szemben a pénzügyi eszközök átsorolhatósága tekintetében. Az IAS 39 módosításai lehetővé teszik a vállalkozások számára, hogy bizonyos körülmények fennállása esetén átsorolják a nem-származékos pénzügyi eszközeiket a "pénzügyi eszközök valós értéken az eredménykimutatáson átvezetve" (FVTPL) és a "értékesítési célú" (AFS) kategóriából. Az ilyen átsorolás ugyanakkor további közzétételi követelményeket eredményez.

A módosítások hatályba lépésének napja 2008. július 1. (azaz a standardmódosítás kibocsátás napját megelőző dátum).

Emlékeztetőül, a pénzügyi eszközök valós értéken az eredménykimutatáson átvezetve (FVTPL) kategória az alábbi eszközöket tartalmazza:

- Kereskedési célú pénzügyi eszközök
- Valós érték opció alapján, a bekerüléskor ide besorolt eszközök

A módosítások hatálya

A módosítások csak egyes, az IAS 39-nek megfelelően elszámolt, nem-származékos pénzügyi eszközök átsorolását teszik lehetővé. Nem lehet átsorolni a bekerüléskor a "valós érték opció" alapján az FVTPL kategóriába sorolt pénzügyi eszközöket, pénzügyi kötelezettségeket és származékos ügyleteket. Ennek megfelelően a módosítások csak bizonyos konkrét kritériumoknak megfelelő hitel- és tőke-eszközök átsorolását teszik lehetővé.

A módosítások nem teszik lehetővé az FVTPL kategóriába történő átsorolást.

Átsorolás az FVTPL kategóriából és az értékesíthető(AFS) kategóriából

A fenti módosítások hatálya alá tartozó pénzügyi eszközt csak abban az esetben lehet átsorolni az FVTPL-ből vagy az AFS-ből, ha teljesíti az előírt

kritériumokat. A kritériumok változhatnak attól függően, hogy az eszközmegfelelt volna-e a "hitelek és követelések" (L&R) definíciójának, amennyiben az első elszámoláskor nem az FVTPL vagy az AFS szerint számolták volna el.

Az a hitel-instrumentum, amely megfelelt volna az L&R definíciónak (amennyiben az első elszámoláskor nem értékesítési célúként kellett volna besorolni) átsorolható az L&R-be, ha a vállalkozás az előre látható jövőben vagy lejáratig kívánja tartani az eszközt, és erre képes is.

Az az AFS-ként besorolt hitel-instrumentum, amely megfelelt volna az L&R definíciónak (amennyiben nem AFS-ként lett volna besorolva) átsorolható az L&R kategóriába, ha a vállalkozás az előre látható jövőben vagy lejáratig kívánja tartani az eszközt, és erre képes is.

Minden más hitel-instrumentum és bármely tőke-instrumentum átsorolható az FVTPL-ből az AFS-be, vagy (kizárólag hitel-instrumentumok esetén) az FVTPL-ből a lejáratig tartandó kategóriába (HTM), amennyiben a pénzügyi eszközt már nem rövid távú értékesítési céllal tartják – de csak bizonyos "kivételes" körülmények között. A sajtóközleményében az IASB elismerte, hogy a 2008. harmadik negyedévében tapasztalható piaci feltételek tekinthetők "kivételes" körülményeknek.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a módosítások azért nem szólnak az AFS hitel-instrumentumok HTM-be történő átsorolásáról, mivel az IAS 39 korábban is lehetővé tette az ilyen átsorolást (ld. IAS 39.54). Az ilyen átsorolások nem tartoznak a jelen módosítások körébe, így nem keletkezhetnek az alább hivatkozott IFRS 7.12A szerinti további közzétételi kötelezettséget.

Átsoroláskori értékelés

Minden átsorolásnak a pénzügyi eszköz átsoroláskori valós értékén kell alapulnia. A korábban elszámolt nyereségeket vagy veszteségeket nem lehet visszaírni. A helyzettől függően az átsoroláskori valós érték lesz a pénzügyi eszköz bekerülési értéke vagy amortizált bekerülési értéke.

Átsorolást követő értékelés

A pénzügyi eszközök bekerülési vagy amortizált bekerülési értéken történő értékelésére vonatkozó, IAS 39 szerinti jelenlegi követelmények érvényesek az átsorolás napját követően is (egy kivétellel, ld. lent). Ennek megfelelően az amortizált értéken értékelt pénzügyi eszközök esetén új effektív kamatlábat kell meghatározni az átsorolás időpontjában. Egy fix kamatozású hitel-instrumentum L&R-be és HTM-be történő átsorolása esetén ez az effektív kamatláb lesz a jövőbeli értékvesztési számítások diszkontrátája is.

Az AFS-ből történő átsorolások esetén az IAS 39.54 előírja, hogy a korábban az egyéb átfogó bevételben (OCI) elszámolt összegek az eredménybe kerüljenek átsorolásra vagy az effektív kamatláb módszerrel (ha az instrumentumnak van lejárat), vagy az értékesítéskor (ha az instrumentumnak nincs lejárat, azaz lejárat nélküli). Értékvesztés esetén a saját tőkében tartott összegeket is át kell sorolni az eredménybe.

Az átsorolt hitel-instrumentumok jelentik a jelenleg hatályos értékelési követelmények alóli egyetlen kivételt. Ha az átsorolást követően egy vállalkozás emeli a jövőbeli cash-flow megtérülésére vonatkozó becslését, a nyilvántartási értéket nem kell felfelé korrigálni az IAS 39.AG8 cash-flow becslések változásaira vonatkozó, jelenleg hatályos előírása szerint. Ehelyett az új effektív kamatlábat kell meghatározni és alkalmazni az adott időponttól. Ily módon a cash-flow megtérülésének emelkedése a pénzügyi eszköz várható élettartamára elosztva kerül elszámolásra.

Közzététel

Az új követelmények szerinti átsorolások átláthatóvá tétele érdekében az IFRS 7 is módosításra került. Bár az IAS 39.51-54 szerinti átsorolási követelmények változatlanok maradtak (IFRS 7.12), az alábbi kiegészítő adatokat kell közzétenni az átsorolásokkal kapcsolatban a szóban forgó módosítások hatálya alá eső esetekben (új paragrafus: IFRS 7.12A):

- az egyes kategóriákból és kategóriákba átsorolt összeg;
- a kivezetésig eltelt minden egyes beszámolási időszakra minden, a tárgy- vagy a korábbi időszakban átsorolt pénzügyi eszköz nyilvántartási értékét és valós értékét;
- ha a pénzügyi eszközt a "kivételes körülmények" szabály alapján sorolták át, a körülmények ismertetése, ideértve azon tényezőket is, amelyek alapján a körülményeket kivételesnek minősítették;
- az eredményben vagy az OCI-ben elszámolt valós érték nyereség vagy veszteség arra az időszakra, amelyben sor kerül az átsorolásra, valamint a megelőző időszakra;
- az átsorolás időszakában és minden azt követő időszakban a pénzügyi eszköz kivezetéséig, az a nyereség vagy veszteség, amelyet az eredményben vagy az OCI-ben kellett volna kimutatni, ha a pénzügyi eszközt nem sorolták volna át, valamint az eredményben elszámolt tényleges nyereség/veszteség, bevétel és ráfordítás; és
- az effektív kamatláb és a becsült cash-flow, amely a vállalkozás várakozásai szerint meg fog térülni a pénzügyi eszköz átsorolásának időpontjában.

Hatályba lépés napja és átmeneti időszak

A szóban forgó módosítások 2008. július 1-től lépnek hatályba. 2008. július 1-je előtt a vállalkozások nem sorolhatják át pénzügyi eszközeiket a módosítások szerint. Egy pénzügyi eszköz 2008. november 1-jén vagy azt követően kezdődő időszakokban történő bármely átsorolása csak az átsorolás napján lép hatályba. Egy átsorolás fenti módosítások szerinti bármely átsorolása nem visszamenőleges hatályú a hatályba lépés napját megelőzően végződő beszámolási időszakokra.

Az Európai Bizottság 2008. október 16.-án jóváhagyta a fenti változásokat az IAS 39, illetve IFRS 7-ben, ezért a változásokat az EU szabályoknak megfelelő IFRS beszámolóiban már a 2008. III. negyedévtől alkalmazni lehet.

A jelen dokumentum és a benne foglalt valamennyi információ a Deloitte Magyarország társaságaitól származik és célja, hogy bizonyos témakör(ök)ben általános információkkal szolgáljon, de nem tárgyalja az adott témakör(öke)t annak teljességében.

A jelen dokumentumban megadott információk nem minősülnek számviteli, adóügyi, jogi, befektetési, tanácsadási illetve egyéb szakmai szolgáltatásnak. Ezek az információk nem képezhetik ügyfeleink üzleti döntéseinek kizárólagos alapját. Ügyfeleinket arra kérjük, hogy pénzügyeiket vagy üzletvitelüket befolyásoló bármely döntésük meghozatala, vagy a döntés szerint történő lépés megtétele előtt kérjék képzett szakmai tanácsadóink véleményét.

A jelen dokumentum és a benne foglalt információk tájékoztató jellegűek és társaságaink aktuális helyzetét tükrözik, de nem szolgálnak a Deloitte Magyarország cégei által tett jognyilatkozatként és társaságaink nem vállalnak felelősséget sem a jelen dokumentummal sem a benne foglalt információkkal, illetőleg semminemű teljesítési vagy minőségi megfeleléssel kapcsolatban. A Deloitte Magyarország cégei nem felelnek a szolgáltatásaik piacképességére, vagy adott célra való alkalmassága, jogtisztasága, versenyképessége, biztonsága és pontossága vonatkozásában.

Ügyfelünk a jelen dokumentumot és a benne foglalt információkat a saját felelősségére használja, és teljes mértékben felelősséget vállal a jelen dokumentum és a benne foglalt információk használatából eredő következményekért, esetleges veszteségeikért. A Deloitte Magyarország cégei nem vonhatók felelősségre jelen dokumentum, vagy a benne foglalt információk felhasználásával kapcsolatosan felmerülő sem közvetlen, sem közvetett károkért, egyéb veszteségeikért.

Ha a fenti rendelkezések bármelyike bármilyen okból nem érvényesíthető, a többi rendelkezés továbbra is hatályban marad és alkalmazandó.

A Deloitte név a Deloitte Touche Tohmatsu svájci "Verein" és tagvállalatainak hálózatára utal, melyek mindegyike önálló, egymástól elkülönülő jogi személy. A Deloitte Touche Tohmatsu és tagvállalatai jogi struktúrájának részletes bemutatását a következő link alatt találja: www.deloitte.com/hu/magunkrol.

© 2008 Deloitte Magyarország

Minden jog fenntartva.